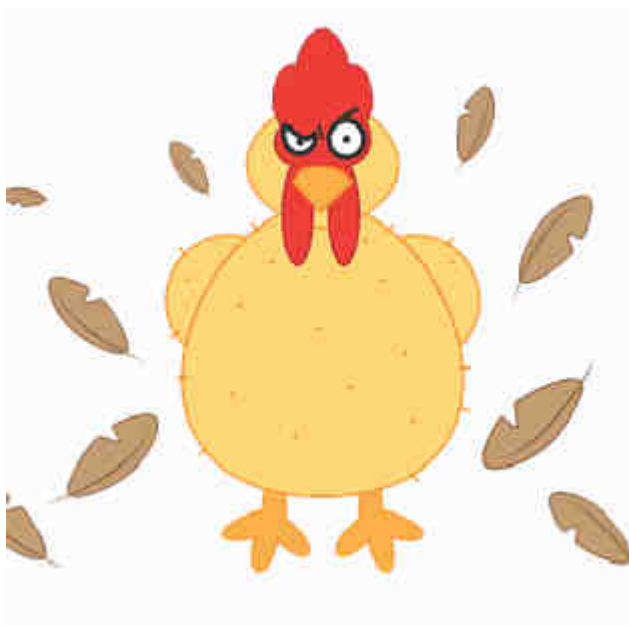

Ook de Vlaamse regering pluimt je

een sterke vakbond is
broodnodig

VLAAMS
ABVV

Evaluatie van het Vlaams
regeerakkoord 2014-2019

Voorwoord

Wij laten ons niet pluimen

“Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan”. Onder die drie kernwoorden presenteerde de nieuwe Vlaamse regering op 23 juli 2014 haar regeerakkoord. “Een liberaal akkoord met heel veel sociale pijnpunten,” zo reageerde het Vlaams ABVV ogenblikkelijk.

In deze infonota neemt onze studiedienst de Vlaamse regeringsplannen onder de loep. De Vlaamse regering staat onder leiding van minister-president Geert Bourgeois (N-VA) en telt drie partijen: N-VA, CD&V en Open VLD. Over het budget van deze Vlaamse regering zijn momenteel enkel de grote lijnen bekend. Duidelijk is nu reeds dat er gevoelig bespaard zal worden en dat de factuur hiervan betaald zal worden door de gewone mensen, niet door de rijken en vermogenden.

Wat betekenen deze besparingen voor gewone mensen, voor werknemers, voor consumenten?

Hoeveel kinderbijslag krijgt u straks nog?

Hoeveel hoger wordt het inschrijvingsgeld voor studenten?

Hoe duur wordt een busticket?

Wie gaat er nog recht hebben op betaald educatief verlof?

Wie kan nog beroep doen op tijdskrediet?

Hart boven Hard

Het spreekt voor zich dat we ons tegen dergelijk beleid zullen verzetten. We zullen er alles aan doen om de asociale maatregelen bij te sturen. Via overleg als het kan, via actie als het moet. En waar mogelijk samen met de andere vakbonden en middenveldorganisaties die eenzelfde evaluatie van het beleid maken. De beweging ‘Hart boven Hard’ is daar een mooi voorbeeld van.

Caroline Copers

algemeen secretaris Vlaams ABVV

16 oktober 2014

Analyse

Een liberaal programma dat de factuur presenteert aan de gewone mensen

1,2 miljard besparingen

De Vlaamse regering wil een begroting in evenwicht: inkomsten en uitgaven moet dus gelijk zijn. Dat kan het maar door in 2015 voor 1,2 miljard euro te besparen en door 400 miljoen euro aan nieuwe inkomsten te zoeken.

Een groot deel van die nieuwe inkomsten komt bovendien neer op het verminderen van fiscale voordelen zoals de woonbonus of het verhogen van bijdragen, bijvoorbeeld voor water, kinderopvang of de zorgverzekering.

Die inspanningen (besparingen en nieuwe inkomsten) treffen in de eerste plaats de gewone mensen. Soms rechtstreeks, soms onrechtstreeks wanneer overheidsinstellingen minder subsidies krijgen voor hun diensten aan de bevolking en ze de kosten dan maar moeten verhalen door te schrappen in de tewerkstelling of door de gebruiker meer te laten betalen.

Het besparingslijstje van de Vlaamse regering:

- Een verhoging van de inschrijvingsgelden voor het hoger onderwijs: nu 650 euro, straks wellicht 950 euro.
- Een verhoging van de prijs voor bus en tram (De Lijn) en het schrappen van het gratis streekvervoer voor 65-plussers.
- Het verhogen van de bijdrage voor kinderopvang via het optrekken van de minimumbijdrage van 1,56 euro naar 5 euro per dag of een toename van 76 euro per maand.
- Het verhogen van de jaarlijkse bijdrage voor de zorgverzekering: van 25 naar 50 euro of van 10 naar 25 euro voor wie van een verlaagd tarief geniet.
- Het verhogen van de factuur voor water.
- Het verhogen van de factuur voor elektriciteit.
- Besparen op kinderbijslag door de bedragen niet te indexeren in 2015 noch in 2016; een dubbele indexsprong op de kinderbijslag met andere woorden.
- Verminderen van het fiscale voordeel bij aankoop van een woning (woonbonus) door de aftrekbare bedragen in de personenbelasting te verminderen voor nieuwe leningen en door de aftrekbare bedragen niet meer te indexeren van de lopende contracten.
- De opleidingscheques – waardoor het inschrijvingsgeld en de aanschaf van lesmateriaal goedkoper wordt – af te schaffen voor al wie reeds een diploma hoger onderwijs heeft.
- De Vlaamse tegemoetkoming (Vlaamse aanmoedigingspremie) bij het federale tijdskrediet in alle sectoren sterk te beperken tot zorgverloven.

“Snoeien om te groeien”

De regering verdedigt deze besparingen door te verwijzen naar de zesde staatshervorming en naar de strengere regels die Europa hanteert bij het evalueren van de begroting van de lidstaten. Bovendien maakt ze zich sterk dat deze besparingen nodig zijn om straks meer te investeren en onze welvaart op de langere termijn veilig te stellen. ‘Snoeien om te groeien’ klinkt het mooi.

Het klopt dat het akkoord over de zesde staatshervorming ook in een bijdrage voorziet van de regio's in het gezond maken van de overheidsfinanciën en in de globale vergrijzingskost. En daar is niets mis mee uiteraard, want het is een noodzakelijke vorm van solidariteit van de regio's met de federale opdrachten op vlak van sociale zekerheid en afbouw van de gemeenschappelijke schulden.

En de nieuwe Europese toezichtregels zorgen er inderdaad voor dat een aantal grote investeringen in infrastructuur voor onderwijs en welzijn nu wel volledig in de begroting moeten worden opgenomen, ook al is dit economisch gezien niet logisch (het is logischer om voor investeringen enkel de aflossingskost in de lopende begroting in te schrijven).

Er wordt geen enkele inspanning gevraagd van wie rijk en vermogend is

Liberale aap komt uit de mouw

Maar dit verantwoordt op zich geen saneringsinspanning van 1,6 miljard euro. Dat men koste wat het kost snel een begrotingsevenwicht zou bereiken zit daar wel voor iets tussen. En dat men extra wil besparen om later meer te investeren verzwaart uiteraard ook de besparingsopdracht.

Maar de keuze van deze regering om alle lasten enkel en alleen op de schouders van de gewone mensen te leggen, is haar eigen keuze. En hier komt de liberale aap uit de mouw: er wordt geen enkele inspanning gevraagd van wie rijk en vermogend is.

Ook al heeft de Vlaamse regering hier wel de middelen toe via de onroerende voorheffing, registratierechten en erfenisrechten. Waarom geen hogere bijdragen voor wie vermogend is, meerdere woningen bezit, bedrijfskapitaal erft...? Neen, dit is voor deze regeringsploeg een taboe. Maar het gebruik van overheidsdiensten zoals onderwijs, kinderopvang of openbaar vervoer duurder maken via het verhogen van de toegangsprijs kan dan weer wel. Terwijl het om forfaitaire bijdragen gaat, gelijk voor arm en rijk. Over een omgekeerde herverdeling gesproken! Niet alleen vermogenden, maar ook de ondernemingen worden ontzien als het om inspanningen gaat. Integendeel, er komen nieuwe subsidies bij, zoals ‘strategische innovatiesteun’ bijvoorbeeld.

Snoeien in de koopkracht

Dat men hiermee de welvaart veilig zal stellen voor de toekomst, valt zeer te betwijfelen. Meer en meer economen en internationale instellingen wijzen op de grote risico's voor de economische groei door zwaar te besparen op een ogenblik dat de groei sputtert. Als je snoeit in de koopkracht van de mensen, wie zal dan de vruchten van de ondernemingen kopen?

En dat is toch wat deze regering doet: snoeien in de koopkracht door van de mensen een hogere bijdrage te vragen voor overheidsdiensten, minder vraagondersteuning te bieden ...en door te snoeien in de overheidstewerkstelling. Bovenop de besparingen op personeel tijdens de vorige regeerperiode, mikt dit akkoord op 2000 ambtenaren minder in de Vlaamse overheidsdiensten. En dan hebben we het nog niet gehad over de afslanking van de provincies en de moeilijke financiële toestand van veel gemeenten. Opnieuw die liberale agenda: slank de overheid af en geef het geld terug aan... de ondernemingen.

Ondernemingen worden verwend

Dit regeerakkoord legt de ondernemingen echt in de watten. Ze krijgen zoals gezegd meer subsidies, maar ook meer dienstverlening op maat en het onderwijs moet voortaan meer aandacht schenken aan ondernemingszin en ondernemerschap.

De rechten van de werknemer krijgen veel minder aandacht. Die worden niet opgenomen in de onderwijsdoelstellingen. En wat meer is: de regering bespaart op de aanmoedigingspremies tijdskrediet, op de opleidingscheques voor werknemers en verschaft niet de minste duidelijkheid over de toekomst van het betaald educatief verlof.

En vooral wie werkloos wordt is de sigaar. Wie de pech heeft om langdurig werkloos te blijven riskeert verplichte gemeenschapsdienst. Wie werkloos wordt op oudere leeftijd zal worden geactiveerd tot de leeftijd van ...65 jaar. Als dit de strategie is van de regering om het kwart miljoen Vlamingen dat momenteel zonder werk zit opnieuw perspectieven te bieden, dan is dit wel beschamend.

Overleg als het kan, actie als het moet

Het Vlaams ABVV eist grondige bijsturingen van dit beleidsprogramma. Zoveel is duidelijk. Daartoe zullen we alle kansen op sociaal overleg benutten. Maar als we die kans niet krijgen of als de regering haar beleid niet aanpast, dan zullen we passende acties ondernemen.

Inhoud

Kinderbijslag: Minder kinderbijslag voor iedereen, maar vooral voor lage inkomens	9
Kinderopvang: Wie kleine kinderen heeft zal dieper in zijn portemonnee moeten tasten	10
Zorgverzekering: De premie verdubbelt, maar de dienstverlening niet	11
Hoger onderwijs: Duurder onderwijs met minder kwaliteit	12
Water en elektriciteit: De prijsstijgingen zijn sociaal onrechtvaardig	13
Woonbonus: Kans gemist om woonbonus socialer te maken	14
Openbaar vervoer: Met de bus of tram rijden wordt voor iedereen duurder	15
Oudere werklozen: Werklozen activeren tot 65 jaar is een pestmaatregel	16
Langdurig werklozen: Gemeenschapdienst zal niet tot echt werk leiden	17
Laaggeschoolden: Doelgroepenmaatregelen dreigen doel te missen	18
Aanmoedigingspremies: Loopbaanonderbreking wordt ontmoedigd	19
BEV en opleidingscheques: Syndicale vorming op de helling?	20

De besparingen samengevat

	Maatregel	Gevolg
Kinderbijslag	<ul style="list-style-type: none"> • rang- en leeftijdstoelagen worden afgeschaft • geen indexering in 2015 en 2016 	<ul style="list-style-type: none"> • minder kinderbijslag voor grote gezinnen • inkomensverlies voor alle gezinnen
Kinderopvang	<ul style="list-style-type: none"> • crèches worden duurder voor laagste en middeninkomens • minimumtarief stijgt van 1,56 naar 5 euro per dag 	<ul style="list-style-type: none"> • duurder kinderopvang = minder toegankelijk • nefast voor armoedebestrijding
Zorgverzekering	<ul style="list-style-type: none"> • verplichte premie stijgt van 25 naar 50 euro per jaar (van 10 naar 25 euro voor armsten) • premie wordt jaarlijks geïndexeerd 	<ul style="list-style-type: none"> • forfaitaire premie = omgekeerde herverdeling van arm naar rijk • tegenover hogere premie staat niet meer dienstverlening
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • inschrijvingsgeld hogere onderwijs verhoogt • maximumfactuur kleuter en lager onderwijs verhoogt • 2250 jobs minder 	<ul style="list-style-type: none"> • toegang tot onderwijs wordt bemoeilijkt • studenten krijgen minder begeleiding
Water en elektriciteit	<ul style="list-style-type: none"> • gratis water en elektriciteit worden afgeschaft • meer vaste vergoedingen (honderden miljoenen euro's extra gefactureerd) 	<ul style="list-style-type: none"> • factuur zal fors stijgen • vaste vergoedingen zijn sociaal onrechtvaardig
Woonbonus	<ul style="list-style-type: none"> • woonbonus verlaagt voor nieuwe contracten • renovatiepremie wordt omgezet in belastingvermindering 	<ul style="list-style-type: none"> • minder belastingvermindering voor hypothecaire leningen • langer wachten op steun voor renovaties
Openbaar vervoer	<ul style="list-style-type: none"> • tickets worden duurder • gratis openbaar vervoer wordt afgeschaft, zeker voor 65-plussers • openbaar vervoer niet langer een basisrecht 	<ul style="list-style-type: none"> • grotere kans op sociaal isolement voor senioren • openbaar vervoersaanbod zal afnemen
Oudere werklozen	<ul style="list-style-type: none"> • activering oudere werkzoekenden uitgebreid van 60 naar 65 jaar 	<ul style="list-style-type: none"> • uitbreiding activering is onzinnig: weinig werkgevers willen ouderen aanwerven

Langdurig werklozen	<ul style="list-style-type: none"> • wie minstens twee jaar werkloos is wordt verplicht tot 2 halve dagen gemeenschapsdienst per week 	<ul style="list-style-type: none"> • werkzoekenden moeten nu al aan heel wat plichten voldoen • gemeenschapsdienst is onrechtvaardig, stigmatiserend, duur en inefficiënt
Laaggeschoolden (doelgroepkortingen)	<ul style="list-style-type: none"> • 3 doelgroepen blijven behouden: jongeren, ouderen, mensen met een handicap 	<ul style="list-style-type: none"> • gesubsidieerde banen voor laaggeschoolden dreigen te verdwijnen
Aanmoedigingspremies	<ul style="list-style-type: none"> • enkel nog voor zorgverlof • niet meer voor werknemers social profit met landingsbanen en in loopbaankrediet • niet meer voor opleidingsverlof werknemers privésector 	<ul style="list-style-type: none"> • loopbaanonderbreking en tijdskrediet wordt ontmoedigd
BEV en opleidingscheques	<ul style="list-style-type: none"> • geen opleidingscheques meer voor hogeschoolden • recht op BEV voor algemene en syndicale vorming onzeker 	<ul style="list-style-type: none"> • een serieuze aantasting van het recht op permanente vorming

KINDERBIJSLAG

“Minder kinderbijslag voor iedereen, maar vooral voor lage inkomens”

De Vlaamse regering bespaart 175 miljoen euro in de kinderbijslag via een indexsprong. De rang- en leeftijdstoelagen worden afgeschaft. De kinderbijslag voor grote gezinnen zal dalen waardoor de armoede zal stijgen.

870.000 gezinnen in Vlaanderen ontvangen elke maand kindergeld. Voor gezinnen met lage inkomens maakt de kinderbijslag een aanzienlijk deel uit van hun inkomen. Zonder kinderbijslag zou 15,4% van de 1,5 miljoen kinderen in armoede leven.

Rang- en leeftijdstoelagen afgeschaft

Niet elk kind krijgt momenteel evenveel. Er is een onderscheid naar rang: het eerste kind krijgt 90 euro per maand, het tweede 167 euro en vanaf het derde 249 euro. Die basisbedragen worden verhoogd met een leeftijdstoelage voor kinderen vanaf 6 jaar, vanaf 12 jaar en vanaf 18 jaar.

Die rang- en leeftijdstoelagen worden afgeschaft. Vanaf 2015 krijgt elk kind evenveel. Hoeveel is momenteel nog niet bekend, maar zou kunnen schommelen rond 150 euro. Deze hervorming zal budgetneutraal zijn: de pot wordt gewoon anders verdeeld.

Vooraf voor grote gezinnen zal dit dus minder kinderbijslag betekenen, terwijl zij net het grootste armoederisico lopen en de kostendekking bij andere gezinnen nauwelijks toeneemt.

Dam tegen armoede in gevaar

De afschaffing van de leeftijdstoelagen is geen goed idee, vermits de reële kosten stijgen met de leeftijd (en niet met de rang). De afschaffing van de rangtoelage is wel verdedigbaar, maar mag niet tot meer armoede leiden bij grote gezinnen. Het Vlaams ABVV wil daarom dat hun inkomensverlies gecompenseerd wordt, zodat zij er niet op achteruitgaan. Kinderbijslag speelt een belangrijke rol in de armoedereductie bij gezinnen met drie of meer kinderen.

Sociale toeslagen op de wip?

Er is momenteel een sociale toeslag voor ouders die langdurig werkloos, gepensioneerd of invalide zijn, en voor alleenstaande ouders. Het is nog onduidelijk hoe de Vlaamse regering dit ziet. Mogelijks worden deze sociale categorieën vervangen door een inkomensstoets, met het risico dat ouders die net boven de armoedegrens zitten toch nog uit de boot vallen. Het Vlaams ABVV wil dat de sociale toeslagen een middel worden om armoede écht te bestrijden. Aandacht voor eenoudergezinnen moet daarbij prioritair zijn: 25% van de kinderen van alleenstaande ouders in Vlaanderen leeft in armoede. De huidige sociale categorieën moeten behouden blijven.

Indexsprong leidt tot inkomensverlies

De kinderbijslag wordt geïndexeerd: telkens de spilindex wordt overschreden, verhogen alle bedragen met 2%. In 2015 en 2016 zal de kinderbijslag echter sowieso niet geïndexeerd worden. Deze indexsprong leidt tot een inkomensverlies voor alle gezinnen. Een besparing van 175 miljoen euro rechtstreeks op kap van de gezinnen:

- Koppel met 15-jarig kind: -28 euro per jaar
- Werkende alleenstaande met 2 studerende kinderen: -110 euro per jaar
- Koppel met 15-jarige met beperking: -160 euro per jaar.

KINDEROPVANG

“Wie kleine kinderen heeft zal dieper in zijn portemonnee moeten tasten”

Crèches worden duurder. De minimumprijs verdrievoudigt. Ook andere tarieven verhogen. De Vlaamse regering wil de gezinnen zo 133 miljoen euro meer laten betalen.

65% van de Vlaamse gezinnen maakt gebruik van kinderopvang voor kinderen tot 3 jaar (al zijn het vooral de lager opgeleiden die minder aan bod komen). Zowat 192.000 kinderen krijgen momenteel opvang in een crèche of bij een onthaalouder. De besparingen die de Vlaamse regering hier doorvoert treffen dus massaal veel Vlaamse gezinnen. En ook de laagste inkomens worden niet gespaard.

Tarieven stijgen

De kinderopvang wordt duurder, hoe duur precies blijft nog vaag. Zeker is dat wie kleine kinderen heeft dieper in zijn portemonnee zal moeten tasten.

In crèches en bij onthaalouders die met een inkomenstarief werken betalen ouders met een hoger inkomen meer dan ouders met een lager inkomen. De minimumbijdrage wordt opgetrokken van **1,56 naar 5 euro** per dag. Mensen met de laagste inkomens moeten hierdoor **tot 76 euro per maand meer** ophoesten. (Het huidige minimumtarief blijft wel behouden voor leefloners.)

De maximumtarieven – nu reeds 27,71 euro per kindje – stijgen niet (maar kunnen wel geïndexeerd worden). Alle hogere tarieven samen moeten de overheid op vijf jaar tijd **133 miljoen euro extra** opleveren. Dat betekent dus dat zo goed als alle middentarieven zullen stijgen (bedragen nog niet bekend). De kindkorting (3,14 euro vanaf het tweede kind ten laste) blijft wel behouden.

Nefaste maatregel

De hogere tarieven, zowel voor lage inkomens als middeninkomens, maken de kinderopvang minder toegankelijk. Dit heeft dan weer gevolgen voor de armoedebestrijding, want betaalbare kinderopvang is een effectief instrument tegen armoede: als je dankzij opvang mensen aan het werk krijgt, zal het gezinsinkomen stijgen.

Voor een écht sociaal beleid

- Er zijn 40.000 opvangplaatsen tekort. De lange wachtlijsten zijn vooral nefast voor mensen met preciaire arbeidsomstandigheden zoals interimwerknemers (die hun behoefte aan kinderopvang minder lang vooraf kunnen plannen) of die werkloos zijn. Investeer meer in kinderopvang, zodat elk kind een opvangplaats vindt (het nieuwe kinderopvangdecreet van 1 april 2014 belooft dit tegen 2020...).
- Hogere tarieven vergroten de drempel tot kinderopvang en bemoeilijken dus de arbeidsparticipatie. Ze vergroten daardoor de kans op armoede. Voorzie daarom meer opvangplaatsen in buurten met kansarme kinderen zodat zij uit hun armoedespiraal kunnen ontsnappen. Laat de tarieven niet stijgen, ze zijn al hoog genoeg, en zorg dat ze altijd en overal gekoppeld zijn aan het inkomen.

ZORGVERZEKERING

“De premie verdubbelt, maar de dienstverlening niet”

De Vlaamse regering verdubbelt de premie voor de verplichte zorgverzekering. Vanaf 2015 betaalt u 50 euro in plaats van 25 euro per jaar. Maar de dienstverlening verdubbelt niet. Kostprijs voor de gezinnen: 370 miljoen euro.

De Vlaamse zorgverzekering is een verplichte verzekering voor iedereen die in Vlaanderen woont en ouder is dan 25 jaar. De financiering is gebaseerd op solidariteit: iedereen betaalt jaarlijks 25 euro. Er is een verlaagd tarief voor mensen die in aanmerking komen voor een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering - leefloners, weduwen en wezen, gepensioneerden met een laag inkomen: zij betalen 10 euro. Daarnaast vloeit ook belastinggeld naar de zorgverzekering (ca. 2/3 komt momenteel uit de algemene middelen).

Tarieven verdubbelen

De Vlaamse regering trekt de jaarlijkse bijdrage voor de zorgverzekering fors op. In plaats van 25 euro betalen we voortaan **50 euro**. Het verlaagd tarief wordt opgetrokken **van 10 naar 25 euro**. Bovendien zullen deze bedragen de komende jaren geïndexeerd worden. Een duurdere zorgverzekering betekent opnieuw een bijkomende kost voor de gezinnen. Opvallend is dat de armste Vlamingen een stijging van 150% van de premie moeten ophoesten (van 10 naar 25 euro), wat meer is dan de stijging van het gewone tarief (van 25 naar 50 euro, dat is +100%).

Ook op een tweede vlak zorgt de zorgverzekering voor een omgekeerde herverdeling (van arm naar rijk). De zorgverzekering is immers een forfaitaire premie: iedereen betaalt een gelijk bedrag. Een inkomensgerelateerde bijdrage voor de zorgverzekering, zoals het Vlaams ABVV wil, is veel sociaal rechtvaardiger omdat de sterkste schouders dan de zwaarste lasten dragen.

Dienstverlening verdubbelt niet

De zorgverzekering biedt financiële steun aan rusthuisbewoners en aan zorgbehoevenden die thuis verzorgd worden. Zij krijgen maandelijks 130 euro als tegemoetkoming in de niet-medische kosten, zoals gezinszorg, poetshulp, aankoop hulpmiddelen, mantelzorg, verblijfskosten in rusthuis of instelling.... (De medische kosten worden via het Riziv geregeld en zijn een federale bevoegdheid.)

Aan die 130 euro wijzigt niets. De premie die we moeten betalen verdubbelt dus, maar de dienstverlening die we er voor terugkrijgen niet. Nogal hypocriet, vinden we bij het Vlaams ABVV. Die hogere tarieven moeten 370 miljoen euro extra opbrengen op vijf jaar tijd. (De regering belooft dat opnieuw in Welzijn te investeren, maar dan niet in ouderenzorg, maar in het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg.)

Maatschappelijke keuze

Ook al lijkt dit allemaal om peanuts te gaan, toch schuilt hier een belangrijke keuze achter: moet de burger zelf voor zijn sociale bescherming betalen of betalen we collectief naar draagkracht en vermogen?

HOGER ONDERWIJS

“Duurder onderwijs met minder kwaliteit”

De Vlaamse regering bespaart ook op de toekomst: onderwijs wordt hard getroffen. Studenten, leerkrachten en hun ouders betalen de factuur.

Onderwijs niet langer voor iedereen

Het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs bedraagt vandaag **619,90 euro**. Een bijna-beursstudent betaalt 409,90 euro en een beursstudent 103,90 euro. De universiteit van Gent berekende dat een pendelstudent per jaar ongeveer 2.639 euro kost en een kotstudent zelfs 5.635 euro. Doordat verder studeren vrij duur is, wordt het hoger onderwijs hoofdzakelijk bevolkt door kinderen uit welgestelde gezinnen.

De belangrijkste uitdaging blijft iedereen toegang te geven tot een goede opleiding. Daarom is er de laatste jaren zwaar ingezet op het zo laag mogelijk houden van de kosten van het onderwijs, en op kansen verhogen van studenten die minder goed meekunnen.

Onderwijs wordt minder toegankelijk

De Vlaamse regering vermindert de werkingsmiddelen voor de universiteiten en hogescholen met 21 miljoen euro en zal het stijgend aantal studenten niet langer verrekenen in de financiering, wat nog eens 24 miljoen euro bespaart. De hogescholen en universiteiten zullen niet anders kunnen dan deze minderinkomsten te compenseren via een hoger inschrijvingsgeld van **rond de 1000 euro**, bijna een verdubbeling (exacte bedrag nog niet bekend). Deze meerkost zal voor velen een bijkomende drempel worden voor om hogere studies aan te vatten. (Terwijl ook het kindergeld vermindert, de maximumfactuur in het lager onderwijs stijgt naar 80 euro en in het kleuteronderwijs naar 40 euro, en de kinderopvang eveneens duurder is gemaakt.)

De invoering van de oriëntatieproef op het einde van het secundair onderwijs en bij het begin van het hoger onderwijs is ook een slecht idee. De organisatie (2 x 75.000 oriëntatieproeven per jaar) is erg duur en vreet een deel van de besparingen onmiddellijk op. Uit onderzoek blijkt dat zo'n proef de gelijke kansen voor kinderen uit minder welgestelde gezinnen afblokt. Nog prijsstijgingen: cursus volgen in de centra voor volwassenonderwijs wordt 1,50 euro ipv 1,15 euro per uur; een taal cursus van 120 uur kost je 180 euro ipv 138 euro; deeltijds kunstonderwijs kost 300 euro ipv 202 euro inschrijvingsgeld.

Jonge leerkrachten op de dop

De Vlaamse regering snoeit zo fors op de werkingsmiddelen en het personeel dat er heel wat jobs vooral voor jonge leerkrachten verloren zullen gaan: 1500 jobs minder in het secundair onderwijs, 250 jobs minder in het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en 500 jobs minder in het hoger onderwijs. Ook op de nascholing van de leerkrachten wordt bespaard, wat de kwaliteit van het onderwijs evenmin ten goede zal komen.

Gratis onderwijs blijft het ideaal

Onderwijs moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijven, meent het Vlaams ABVV. We willen geen terugkeer naar het elitair onderwijs. Het inschrijvingsgeld verhogen omdat de overheid niet genoeg wil investeren in onderwijs is onaanvaardbaar. We moeten terug naar het oude ideaal van het hoger onderwijs dat bijna gratis is – zoals in de Scandinavische landen, Oostenrijk en Duitsland – om alle talenten uit alle lagen van de bevolking kansen te geven.

WATER EN ELEKTRICITEIT

“De prijsstijgingen zijn sociaal onrechtvaardig”

De nieuwe Vlaamse regering wil dat alle kosten voor water of elektriciteit doorgerekend worden in de prijs die de gezinnen betalen.

Gratis water en gratis elektriciteit worden afgeschaft vanaf 1 januari 2016. Tot nog toe werd het verbruik van een basishoeveelheid water en elektriciteit beschouwd als levensnoodzakelijk. Elk gezin moest kunnen genieten van een minimumverbruik aan een betaalbare prijs: 15 m³ gratis drinkwater en 100 kWh gratis elektriciteit per gezinslid. Vooral de afschaffing van gratis elektriciteit is een slechte zaak. Omdat rijke gezinnen veel meer elektriciteit verbruiken dan arme, zorgt de gratis elektriciteit voor een belangrijk herverdelend effect dat energie-armoede helpt voorkomen (de kost wordt doorgerekend in de resterende kWh, zodat wie meer verbruikt meer bijdraagt).

Meer vaste vergoedingen

Variabele vergoedingen worden deels vervangen door vaste vergoedingen. Om drinkwater en elektriciteit bij de gezinnen te krijgen is er een drinkwater- en elektriciteitsnet nodig. Tot nog toe betaalden we voor de rioleringen en voor het gebruik van het elektriciteitsnet alleen een variabele vergoeding die afhing van ons verbruik. De nieuwe regering wil dat de gebruikers een deel van de kosten voor die netwerken betalen via vaste vergoedingen die voor elk gezin gelijk zijn. (Bedragen zijn nog niet bekend.)

Meer kosten doorgeschoven naar gezinnen

De regering bespaart 48 miljoen euro op haar uitgaven voor waterzuivering en rekent dat bedrag door in de factuur van gezinnen en bedrijven. Hierdoor stijgt ook het daaraan gekoppelde bedrag voor de bouw van rioleringen dat gemeenten aanrekenen aan de gezinnen en de bedrijven, en dit met naar schatting 50 tot 67 miljoen. De waterfactuur van de gezinnen en de bedrijven verhoogt dus met minstens 100 miljoen euro.

Ook de kosten van het armoedebeleid, het energiebesparingsbeleid en de steun aan hernieuwbare energie zullen nog harder doorgerekend worden in de factuur. Het gaat opnieuw om enkele honderden miljoenen euro.

Ook zal de elektriciteits- en gasfactuur van bedrijven worden afgestemd op het buitenland en dus dalen, zonder iets in ruil te vragen inzake energiebesparing, innovatie of tewerkstelling. De kosten daarvan zullen de energiebedrijven ook weer doorrekenen aan de gezinnen. De maatregel wordt verder uitgewerkt door de federale regering.

Sociaal onrechtvaardig

Overheidsuitgaven voor nutsdiensten schrappen en doorrekenen in de factuur zorgt vaak voor een omgekeerde herverdeling. En dat terwijl overheidsuitgaven voor het bestrijden van energie- en waterarmoede of voor het aanmoedigen van energiebesparing even vanzelfsprekend zijn als overheidsuitgaven voor onderwijs of zorg.

Werken met vaste vergoedingen in de water- en energiefactuur is sociaal onrechtvaardig, want iedereen betaalt evenveel, ongeacht zijn verbruik, ongeacht zijn inkomen. Arme gezinnen betalen dus evenveel als rijke gezinnen, ook al verbruiken arme gezinnen veel minder elektriciteit dan rijke gezinnen.

Bovendien is het sociaal onrechtvaardig dat de meeste kosten voor hernieuwbare energie aan de gezinnen worden gefactureerd. En dat terwijl gezinnen en kleine bedrijven nu al een onevenredig groot deel betalen van de steun aan hernieuwbare energie.

WOONBONUS

“Kans gemist om woonbonus socialer te maken”

De woonbonus wordt bijgestuurd, maar niet in een meer sociale richting. De Vlaamse regering wil vooral besparen: 63 miljoen euro in 2016 en 280 miljoen euro in totaal.

Woonbonus niet langer geïndexeerd

Momenteel kunnen gezinnen die hun eerste woning aanschaffen en hiervoor een hypothecaire lening aangaan, gebruik maken van de woonbonus. De eerste 10 jaar van hun afbetaling genieten ze dan een belastingvermindering van 3040 euro. Na deze periode bedraagt het jaarlijkse fiscaal voordeel nog 2280 euro voor de resterende looptijd van de lening. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd.

De Vlaamse regering besliste de woonbonus niet langer te indexeren **voor nieuwe contracten** vanaf 1 januari 2015. Het fiscaal voordeel voor deze contracten wordt bovendien beperkt tot 2280 euro voor de eerste 10 jaar en daarna nog slechts 1520 euro. Op een lening met een looptijd van 20 jaar kan het verschil tussen het oude en het nieuwe fiscale regime makkelijk tot 20.000 euro oplopen.

Zowat iedereen is het erover eens dat de huidige woonbonus onhoudbaar was geworden. Maar de Vlaamse regering grijpt deze hervorming enkel aan om te besparen, niet om de woonbonus socialer te maken. Socialer zou zijn om de woonbonus groter te maken voor gezinnen met een bescheiden inkomen of voor jonge starters en een belastingkrediet te voorzien voor gezinnen met de laagste inkomens.

Renovatiepremie: langer wachten op geld

Ook de besparing in de renovatiepremie is een streep door de rekening van veel jonge gezinnen die volop in verbouwingen zitten en het geld voor hun renovatie eerst helemaal uit eigen zak moeten voorschieten. Door de huidige premie van maximum 10.000 euro om te zetten naar een belastingvermindering zullen ze veel langer moeten wachten op een financiële ruggensteun (wachttijden kunnen oplopen tot 8 jaar).

Voor gezinnen met een laag belastbaar inkomen kan het bedrag ook lager zijn dan wat ze hadden ingecalculleerd: een belastingvermindering kan immers niet groter zijn dan de belastingen die je moet betalen.

OPENBAAR VERVOER

“Met de bus of tram rijden wordt voor iedereen duurder”

Terwijl we met zijn allen steeds langer in de file staan, wil de Vlaamse regering ook nog eens het openbaar vervoer duurder maken. Een besparing van 61 miljoen euro op kap van de reizigers.

Iedereen die met de auto gaat werken kan ervan meespreken: het fileleed is nog nooit zo zwaar geweest. Antwerpen en Brussel hebben zelfs de trieste eer tot de meest filegevoelige steden van Europa te behoren. In plaats van te investeren in openbaar vervoer, als één van de alternatieven voor files, gaat de Vlaamse regering fors besparen.

Hogere tarieven

Met de bus of de tram rijden wordt duurder. De Vlaamse regering wil de kostendekkingsgraad van De Lijn verhogen. Alleen al in 2015 moet dat 35 miljoen euro opleveren. Dat lukt niet alleen via meer inkomsten uit reclame of door meer controle op zwartrijders: alle tickets worden duurder.

Ook het gratis openbaar vervoer gaat op de schop. Niet alle details zijn al bekend, maar zeker is wel dat ook het gratis openbaar vervoer verdwijnt voor 65-plussers. (Of dat ook zo is voor kinderen jonger dan 6 jaar en kinderen tussen 6 en 11 jaar met een verminderingkaart ‘Groot Gezin’, die momenteel ook gratis reizen met De Lijn, is nog onduidelijk.)

Zowat 1 miljoen senioren worden getroffen door deze maatregel terwijl er maar 1 procent wordt bespaard op de kostendekkingsgraad van De Lijn. Gratis met het openbaar vervoer reizen moest gepensioneerden toelaten meer te kunnen doen met het beperkte pensioen dat ze hebben. Onze pensioenen behoren tot de laagste van Europa. Het gratis abonnement afschaffen levert dus nauwelijks iets op, maar vergroot wel het risico op sociaal isolement.

Recht op basismobiliteit verdwijnt

Ook het principe van de basismobiliteit moet eraan geloven. Dat bepaalde dat elke Vlaming recht heeft op een gegarandeerd aanbod aan openbaar vervoer: een bus- of tramhalte op maximum 750 meter van elke voordeur of een belbus in dunbevolkte gebieden.

In de plaats van die basismobiliteit stelt het Vlaams regeerakkoord het vage begrip ‘basisbereikbaarheid’. Het is niet langer de taak van De Lijn heel Vlaanderen met bus of tram mobiel te maken, meent de Vlaamse regering. (Belbussen, deeltaxi’s, regiotaxi’s, buurtbussen, deelfietsen en deelauto’s moeten een alternatief bieden, maar hoe en waar is nog onduidelijk.)

Her en der zullen dus bushaltes verdwijnen. Het openbaar vervoersaanbod zal afnemen, zeker op lijnen met weinig reizigers, zoals op het platteland. In combinatie met de afschaffing van het gratis vervoer voor senioren zal dit het sociaal isolement in de hand werken: het basisrecht op een publieke dienst wordt zo aan veel mensen onttrokken.

OUDERE WERKLOZEN

“Werklozen activeren tot 65 jaar is een pestmaatregel”

Hoewel er nauwelijks jobs zijn voor oudere werkzoekenden wordt de activering uitgebreid naar 65 jaar. Totaal onzinnig.

Circa 55.000 werkzoekenden in Vlaanderen zijn ouder dan 50 jaar. Zij hebben nauwelijks kans om nog werk te vinden. Slechts 1 op 3 is na één jaar terug aan het werk. Driekwart verzeilt in langdurige werkloosheid (langer dan 2 jaar).

	2010	2011	2012
Algemeen 50+	3,0%	3,1%	2,8%
50-54	4,2%	4,5%	4,6%
55+	1,8%	1,8%	1,7%
58+	2,5%	2,1%	1,7%

Vandaag wordt iedereen die werkloos wordt en jonger is dan 60 jaar geactiveerd. Voor 50-plussers voorziet de VDAB een aangepaste aanpak: specifieke infosessies (ook door de vakbonden) en een begeleiding door 50-plusconsulenten die rekening houdt met hun specifieke ervaring en situatie.

Enig probleem: slechts weinigen vinden effectief een job. De werkgevers willen hen niet. En hoe langer werkloos, of hoe ouder de werkzoekende, hoe kleiner de kans op werk wordt.

Activering tot 65 is onzinnig

Het is dan ook totaal onzinnig om nog meer oudere werkzoekenden achter de veren te zitten terwijl er geen werk voor hen is. Toch is het dat wat de Vlaamse regering doet: de activering optrekken tot 65 jaar. Het federale regeerakkoord zegt bovendien dat iedereen actief en passief beschikbaar moet blijven en trekt de pensioenleeftijd verder op naar 67 jaar.

Niet alleen is er bij de bedrijven onvoldoende wil om ouderen aan te werven, voor de begeleiding van de zwakste groepen zoals de langdurig werkloze ouderen zijn er geen middelen. Als zij al werk vinden, is dat vaak in weinig aantrekkelijke statuten en gesubsidieerde banen zoals PWA. En net deze laatste uitweg wil de regering nu nog verder afbouwen.

Tegelijk bouwt de regering ook de instrumenten af om loopbanen werkbaar te houden, zoals de aanmoedigingspremies voor tijdskrediet. De aparte VDAB-begeleidingsaanpak zal voortaan enkel nog gelden vanaf 55 jaar. De RSZ-kortingen en aanwervingssubsidies voor 50-plussers worden beperkt tot 55-plussers.

Hoog tijd om werkgevers te activeren

Waar blijven de maatregelen die werkgevers achter de veren zitten, die werkgevers op hun verantwoordelijkheid wijzen, zodat ze hun vooroordelen naar 50-plussers laten varen? Waar blijven de sectorale plannen rond duurzaam werken? Waar blijven de doelgroepmaatregelen ten voordele van werkzoekenden die het moeilijkst aan de slag geraken? Waar blijven de positieve stimulansen die het werk werkbaar houden voor werknemers?

---

¹ Dit is een indicator van de VDAB, die de maandelijkse uitstroom naar werk afzet tegenover het totaal aantal werkzoekenden in die maand.

LANGDURIG WERKLOZEN

“Gemeenschapsdienst voor werklozen zal niet tot écht werk leiden”

Werklozen worden nog meer opgejaagd als symbool van een strenge aanpak. Wat er echt nodig is, is een werkervaringsgarantie voor elke werkzoekende.

Reeds heel wat plichten

Werkzoekenden moeten vandaag al aan heel wat plichten voldoen willen ze recht blijven hebben op een uitkering: ze moeten beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, ingaan op vacatures, actief zelf naar werk zoeken, meewerken met voorgestelde begeleiding en opleiding en een passende job aanvaarden wanneer die er is.

Dat wordt streng gecontroleerd. De RVA voerde vorig jaar zo'n 50.000 controles uit in Vlaanderen. Er werden 39.000 sancties uitgesproken. Zowat 94 miljoen euro aan uitkeringen werd teruggevorderd.

Werkzoekenden zijn in bepaalde gevallen nu al verplicht om werk te aanvaarden dat niet aan een normaal loon betaald wordt en waarin ze niet alle normale rechten verwerven. Denk maar aan individuele beroepsopleiding of IBO-contracten waar het statuut van werkzoekende gedurende de opleidingsperiode behouden blijft. Ook korte, niet betaalde stages tijdens een opleiding behoren tot de mogelijkheden.

Gemeenschapsdienst is onrechtvaardig

De nieuwe rechtse federale regering besliste dat langdurig werklozen er een nieuwe verplichting verkrijgen: ze moeten twee halve dagen per week gemeenschapsdienst verrichten zodat ze “voeling en betrokkenheid met de arbeidsmarkt houden”. De Vlaamse regering moet dat in Vlaanderen invoeren. Wat en hoe is nog onduidelijk. (De Waalse regering liet al weten de gemeenschapsdienst niet te zullen invoeren.)

Gemeenschapsdienst is onrechtvaardig en stigmatiserend voor werkzoekenden. Tegenover elk werk moet er een billijke verloning staan. Gemeenschapsdienst voor werkzoekenden betekent echter verplicht onbetaald werken. Dat ze er in ruil een uitkering voor krijgen is een vals argument: die uitkering krijgen ze omdat ze bijgedragen hebben aan de sociale zekerheid toen ze werkten. En in ruil voor die uitkering moeten ze dus al aan heel wat plichten voldoen. Een extra verplichting opleggen is onrechtvaardig en stigmatiserend.

Gemeenschapsdienst is duur en inefficiënt

Bovendien is zo'n systeem heel duur om op te zetten (plaatsen organiseren, toewijzen, controleren...). Gemeenschapsdienst leidt evenmin tot relevante werkervaring waardoor iemand sneller uit de werkloosheid kan geraken. Daarnaast is het risico groot op verdringing van reguliere jobs. Gemeenschapsdienst is dus een inefficiënt systeem dat niet bijdraagt tot een oplossing en louter als populistisch symbool van “strenge aanpak” wordt naar voren geschoven.

Waarom voert de regering geen echte werkervaringsgarantie voor langdurig werklozen in? Een herstart van de begeleiding na twee jaar werkloosheid met voldoende goede en betaalde werkervaringsplaatsen waarin men ervaring kan opdoen en nieuwe competenties kan aanleren. Maar wat zien we? De regering is eerder van plan om goeie, betaalde vormen van werkervaring af te bouwen.

LAAGGESCHOOLDEN

“Doelgroepenmaatregelen dreigen doel te missen”

Laaggeschoold zijn is de belangrijkste reden waarom werkzoekenden niet aan een job geraken. De Vlaamse regering wil de doelgroepkortingen nu toepsitsen op jongeren, ouderen en mensen met een handicap.

Werkgevers krijgen voor miljarden euro's subsidies om de loonkost te verminderen. Er zijn een aantal structurele RSZ-kortingen op federaal niveau, en een aantal kortingen voor bepaalde groepen werknemers, zoals ouderen, jongeren of langdurig werklozen, of voor specifieke beroepen zoals kunstenaars of onthaalouders.

Al deze doelgroepkortingen werden met de zesde staatshervorming een Vlaamse bevoegdheid (de structurele kortingen blijven federaal). Zij worden samengevoegd met de reeds bestaande werksubsidies in Vlaanderen, zoals Vlaamse aanwervingspremies voor ouderen of mensen met een handicap en gesubsidieerde jobs (Gesco's, PWA, WEP+, Art.60) bij de overheid, in de social profit sector of in de sociale economie.

De Vlaamse regering wil al die doelgroepmaatregelen sterk vereenvoudigen en toepsitsen op 3 doelgroepen: jongeren, ouderen en mensen met een handicap. Maatregelen die neerkomen op gesubsidieerde banen bij de overheid of social profit worden eerder afgebouwd of omgevormd naar tijdelijke werkervaring, ten voordele van maatregelen die neerkomen op loonkostmaatregelen voor bedrijven.

Vernietig geen gesubsidieerde banen

Centen die vandaag via gesubsidieerde banen worden ingezet voor rechtstreekse jobcreatie bij overheid of social profit moeten daarvoor ook in de toekomst blijven ingezet worden, meent het Vlaams ABVV. Het gaat hier immers om concrete jobs voor mensen die elders op de arbeidsmarkt geen kansen krijgen. En het gaat daarbij om aanzienlijke aantallen: 36.000 gesubsidieerde contractuelen (Gesco's, waarvan 30.000 bij de gemeenten), 12.000 PWA'ers, 10.000 leefloners via artikel 60, 3.000 mensen in een werkervaringsprojecten WEP+. Bovendien wordt er via deze tewerkstelling heel wat maatschappelijke dienstverlening aangeboden in scholen, bij burgers en in de sociale sector. Werkzoekenden alleen maar goedkoper maken werkt niet en verhelpt niet aan de mismatch tussen de kennis van de werkzoekenden en de vraag op de arbeidsmarkt. Daarom moet ook meer geïnvesteerd worden in opleiding.

Laaggeschoolden zijn de prioriteit

Laaggeschoold zijn is de belangrijkste reden waarom werkzoekenden niet aan een job geraken. De RSZ-kortingen voor werkgevers moeten dan ook in de eerste plaats op die groep inzetten. De kortingen voor specifieke beroepen hebben een directe link met tewerkstelling en moeten daarom behouden blijven.

Nood aan overleg

De Vlaamse regering wil ook samen met de federale overheid een Banenpact afsluiten met de sociale partners. Wij willen in de eerste plaats dat de maatregelen die jobs vernietigen worden teruggeschroefd. Het Vlaams ABVV wil graag overleggen over mogelijke banenplannen, tenminste als dat ook tot meer tewerkstelling zal leiden.

AANMOEDIGINGSPREMIES

“Loopbaanonderbreking wordt ontmoedigd”

De Vlaamse regering snoeit in de aanmoedigingspremies voor tijdscrediet. Loopbaanonderbreking wordt ontmoedigd.

De Vlaamse regering wil de Vlaamse aanmoedigingspremies voor de 3 stelsels **beperken tot het zorgverlof**.

Voor **werknemers in de social profit** betekent dit dat de aanmoedigingspremies worden afgeschaft voor landingsbanen vanaf 55 jaar en voor loopbaankrediet (max. 1 jaar voltijds tijdscrediet). (De federale regering is van plan de instapleeftijd voor de landingsbanen van 50 naar af 60 jaar te verhogen. Vlaanderen wil nog verder gaan en voor geen enkele leeftijd nog een aanmoedigingspremies uitkeren.)

Voor **werknemers in de privésector** worden de aanmoedigingspremies tijdens het opleidingsverlof afgeschaft (het budget komt bij de middelen voor opleidingsstimulansen voor werknemers).

Voor **werknemers in de publieke sector** worden de aanmoedigingspremies afgeschaft voor het eindeloopbaanstelsel, voor opleiding en voor loopbaanonderbreking zonder motief.

Die aanmoedigingspremies (bedragen variëren van 110 euro tot 475 euro netto per maand) dienen ter compensatie van het **loonverlies** tijdens tijdscrediet, ter aanvulling van de RVA-uitkering. De aanmoedigingspremies die wel behouden blijven, worden op elkaar afgestemd. Op welk bedrag is nog niet bekend, maar allicht op het laagste, zo valt te vrezen.

Door de zesde staatshervorming wordt Vlaanderen nu ook bevoegd voor het recht op loopbaanonderbreking in de Vlaamse **openbare sector**. (Voor de privésector blijft de federale regering bevoegd.) Loopbaanonderbreking wordt enkel nog voor zorg toegestaan (ouderschapsverlof, familiaal verlof, palliatief verlof), loopbaanonderbreking zonder motief en het eindeloopbaanstelsel worden afgeschaft. De duur van het zorgverlof wordt beperkt, ook de aanmoedigingspremies verlagen.

Ontmoedigingspolitiek

Het wordt dus voor heel wat mensen veel moeilijker om nog loopbaanonderbreking en tijdscrediet te nemen: de duurtijd wordt beperkt, het wordt nog enkel mogelijk voor zorg verlof te nemen en het bedrag zal dermate laag zijn dat veel mensen mensen zich niet meer kunnen veroorloven nog verlof te nemen.

De bestaande verlofstelsels zijn **nochtans essentieel om de loopbaan werkbaar te houden**, zeker nu van iedereen wordt verlangd langer te werken. Voor het Vlaams ABVV moet het, omwille van de combinatie arbeid-gezin en van andere zorgmotieven, mogelijk blijven tijdelijk of gedeeltelijk het werk te onderbreken met een looncompensatie. Die looncompensatie moet voldoende hoog zijn om bijvoorbeeld ook laagverdieners en alleenstaanden de mogelijkheid te bieden om tijdscrediet te nemen.

Bovendien moeten ook de bijzondere stelsels van de social profit aangaande loopbaankrediet en de landingsbanen behouden blijven. Deze stelsel zijn historisch ontstaan tijdens het sociaal overleg als **koopkrachtmaatregel**. Bovendien is een landingsbaan in deze zware beroepssector broodnodig om mensen langer aan het werk te houden.

Voor alle duidelijkheid: tijdscrediet, loopbaanonderbreking en de Vlaamse aanmoedigingspremies maken deel uit van de arbeidsvoorwaarden, ze kunnen enkel via sociaal overleg worden aangepast!

BETAALD EDUCATIEF VERLOF (BEV) EN OPLEIDINGSCHEQUES

“Syndicale vorming op de helling?”

Minder werknemers zullen beroep kunnen doen op opleidingscheques en op betaald educatief verlof. Over het voortbestaan van syndicale vorming is er nog geen zekerheid.

Recht op permanente vorming

Alle voltijdse en bepaalde deeltijdse werknemers in de privésector die een opleiding willen volgen, hebben recht om een aantal uren op het werk afwezig te zijn met behoud van loon, en dit om naar de les te gaan of te studeren. Dit **betaald educatief verlof** (BEV) kan zowel voor beroepsopleidingen als voor algemene opleidingen (o.a. syndicale vorming): maximum 80 uren BEV voor een algemene opleiding, 100 à 180 uren BEV voor een beroepsopleiding. Voor elke dag BEV ontvang je van je werkgever je normale loon (begrensd tot 2706 euro bruto) per maand). De werkgever ontvangt hiervoor van de overheid een compensatie van 22,08 euro per uur.

Voor verschillende opleidingen kan je een deel van je inschrijvingsgeld recupereren via **opleidingscheques** (max. de helft van je inschrijvingsgeld, begrensd op 125 euro per jaar).

Wat met syndicale vorming?

De Vlaamse regering wil het BEV en de opleidingscheques hervormen. De aanmoedigingspremie voor tijdskrediet voor het volgen van een opleiding wil ze afschaffen.

De details van het nieuwe systeem zijn nog niet bekend.

Wel al geweten is dat de Vlaamse regering de voorkeur geeft aan een strikt arbeidsmarktgericht systeem dat werkenden toelaat om zich bij te scholen of te heroriënteren naar een andere beroepsloopbaan. Het Vlaams regeerakkoord biedt geen enkele zekerheid dat de syndicale vorming kan blijven bestaan.

Minder opleidingscheques voor hogeschoolden

Bovendien wil de Vlaamse regering het individuele recht op een aantal BEV-uren vervangen door een maximaal kredietbedrag waardoor het aantal BEV-uren per werknemers drastisch zou dalen.

Hogeschoolden zullen veel moeilijker beroep kunnen doen op opleidingscheques, terwijl de mogelijkheden voor laaggeschoolden er niet op verbeteren. Van die besparing van zowat 3 miljoen euro wordt dus niemand beter. De zoveelste besparing op rij overigens, met nefaste gevolgen: het aantal werknemers dat nog opleidingscheques aanvraagt daalde al van 200.000 naar 50.000 en zal dus nog verder zakken.

Recht op permanente vorming

Een serieuze achteruitgang dus. Elke werknemer moet recht hebben op permanente vorming, vindt het Vlaams ABVV. Het Vlaams ABVV zal dit principe blijven verdedigen in het sociaal overleg dat hierover de komende maanden zal plaatsvinden. Iedereen moet zich kunnen blijven ontwikkelen door, **op eigen initiatief**, een opleiding te volgen en een aantal uren op het werk afwezig te zijn om naar de les te gaan of te studeren, met behoud van loon.